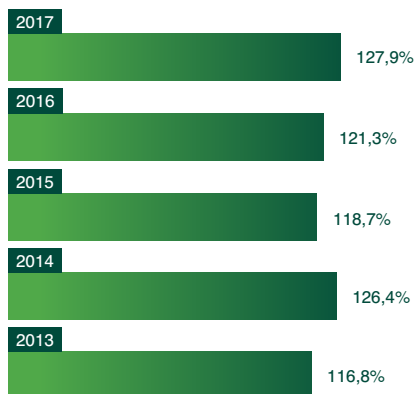

Dekkingsgraad blijft stijgen

De dekkingsgraad van een pensioenfonds is een belangrijke graadmeter voor de financiële positie van het fonds. De dekkingsgraad geeft namelijk de verhouding weer tussen het aanwezige vermogen en de pensioenverplichtingen. Eind 2017 bedroeg de dekkingsgraad van SPMS 127,9%, dat is bijna 7 procentpunt hoger dan het jaar ervoor. Deze stijging is voor een belangrijk deel te danken aan de toename van het vermogen in 2017.

Dekkingsgraad in %

Wettelijke eis

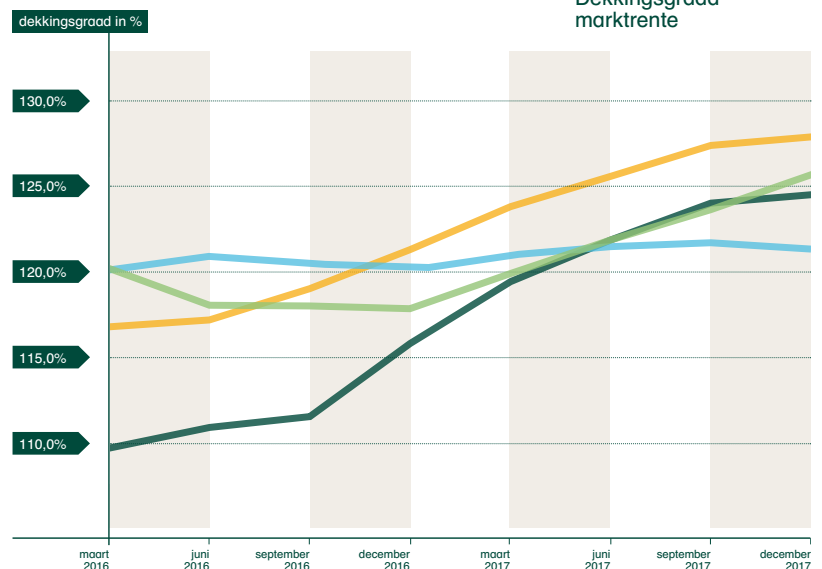
De beleidsdekkingsgraad (de gemiddelde actuele dekkingsgraad over de laatste 12 maanden) bedroeg eind 2017 125,6%. SPMS deed het aanmerkelijk beter dan de meeste andere pensioenfondsen. De gemiddelde beleidsdekkingsgraad van de Nederlandse pensioenfondsen lag eind 2017 op 106,5%.

De beleidsdekkingsgraad eind 2017 is hoger dan de wettelijk vereiste dekkingsgraad van 121,3%. SPMS had eind 2017 voldoende solvabiliteit en geen reservetekort.

SPMS uit herstel

Aan het eind van het eerste kwartaal 2016 kwam de beleidsdekkingsgraad van SPMS onder de wettelijk vereiste dekkingsgraad van 120,3%. Daarom heeft SPMS in juni 2016 een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB). In een herstelplan beschrijft een pensioenfonds welke maatregelen het neemt om de beleidsdekkingsgraad weer op niveau te brengen. DNB controleert vervolgens of een fonds er alles aan doet om te voldoen aan de afspraken uit het herstelplan.

Begin 2017 is het herstelplan geactualiseerd. In juni 2017 kwam de beleidsdekkingsgraad van SPMS weer boven de wettelijke eis. Daarmee was het fonds officieel 'uit herstel'.

De actuele dekkingsgraad is de dekkingsgraad berekend op basis van de UFR-rente curve.
De dekkingsgraad marktwaarde is de dekkingsgraad berekend op basis van de marktrente op dagbasis.

Verlaging pensioenopbouw

SPMS kent de standaardpensioenregeling (opting-in) en - voor deelnemers die hiervoor op 1 januari 2012 hebben gekozen - de lagere basisregeling (opting-out). Door de verdere verhoging van de AOW-leeftijd vanaf 2022 en de fiscale pensioenleeftijd (68 jaar) was het nodig om de pensioenopbouw van SPMS-deelnemers te verlagen, omdat de pensioenleeftijd bij SPMS wel op 65 jaar blijft staan. De opbouw van het ouderdomspensioen wordt vanaf 2018 verlaagd met 7%. Deze maatregel was nodig omdat anders de pensioenregeling fiscaal bovenmatig zou worden.

Daarnaast wordt de reglementaire verhouding tussen ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen losgelaten. Het partnerpensioen is daardoor voortaan meer dan 70% van het ouderdomspensioen en het wezenpensioen meer dan 14% van het ouderdomspensioen.

De verlaging van de pensioenopbouw én de aanpassing in het ouderdoms- en nabestaandenpensioen gelden niet voor deelnemers met de opting-out regeling.

Aantal deelnemers

Actieve deelnemers
Totaal 8.019

vrouw
2.739

man
5.280

Premievrije rechten ("slapers")

1.758

Pensioengerechtigden

7.008

Totaal 16.785

Prima beleggingsjaar

SPMS heeft een goed beleggingsjaar achter de rug. Het belegd vermogen steeg van 9,8 miljard euro naar 10,3 miljard euro. Het totale beleggingsrendement kwam uit op 5,2%. Er was een groei te zien in alle grote regio's, bijvoorbeeld de VS en China. Deze mondiale economische groei had een positief effect op de winstgroei van ondernemingen en op de financiële markten.

Politieke factoren

De Amerikaanse aandelenmarkten profiteerden van het vooruitzicht van de aanpassingen in de Amerikaanse belastingwet. De Europese markten profiteerden van de verkiezing van Macron als president van Frankrijk. Ondanks de onzekerheden in Europa met betrekking tot de Brexit-onderhandelingen, het onafhankelijkheidsreferendum in Catalonië en het mislukken van de coalitie-gesprekken in Duitsland, evenals de wereldwijde politieke risico's rond Noord-Korea, was het een goed jaar voor de financiële markten.

Rendement

Omdat per saldo de rente op obligaties is gestegen, is het rendement op vastrentende waarden uitgekomen op -3,2%. Hier staat echter ook een daling van de verplichtingen tegenover door de rentestijging. Europese bedrijfsobligaties hebben wel een positief rendement behaald van 4,3%. Op het liquide deel van de portefeuille is de valutabijdrage 5,5% geweest.

Rendementen per beleggingscategorie afgezet tegen de eigen benchmark

(in %)	SPMS	Benchmark	Vershil
Aandelen	12,5	11,5	1,0
Vastrentende waarden	-3,2	-3,9	0,7
Vastgoed	2,9	4,1	-1,2
Hedgefondsen (incl. valutahedge)	7,5	3,1	4,4
Totaal (ex-LDI)	7,0	6,0	1,0
Bijdrage rentederivaten	-3,6	-3,8	0,2
Totaal *	5,2	4,1	1,1

* De rendementen zijn niet zomaar bij elkaar op te tellen of af te trekken. Daarvoor zouden zij gecorrigeerd moeten worden voor de "gewichten" die ze in de portefeuille innemen. Deze fluctueren echter in de tijd, waardoor er geen eenvoudige rekensom is te maken door twee rendementen bij elkaar op te tellen.

Aanpassingen en verschuivingen

In 2017 heeft SPMS een start gemaakt met het invullen van de infrastructure debt portefeuille. Aan het eind van het jaar was er ruim € 250 miljoen geïnvesteerd in infrastructure leningen. In 2017 heeft SPMS de regioweging voor aandelen aangepast waarbij er een verschuiving heeft plaatsgevonden vanuit opkomende markten en Europa richting de VS. Dit is meer in lijn met de regioverdeling van de kapitaalmarkten en is meer risico gedreven dan rendement gedreven. Binnen de vastgoedportefeuille is een lagere allocatie naar retail geïmplementeerd met een hogere allocatie naar logistiekvastgoed en overig retail. Dit omdat SPMS een veranderend consumentengedrag ziet, waarbij logistiekvastgoed interessanter wordt in vergelijking met normaal winkelvastgoed. Overigens kent de portefeuille nog steeds een behoorlijke allocatie naar retailvastgoed in diverse regio's.

Aanpassing premies

Bij de jaarlijkse premievaststelling kijkt SPMS naar de ambtenarensalarissen en de ontwikkeling van inkomens van medisch specialisten, naar de levensverwachting van de deelnemers en naar de ontwikkelingen in het deelnemersbestand.

De premie voor de opting-in regeling is per 1 januari 2018 gedaald omdat de opbouw van het ouderdomspensioen is verlaagd. Voor deelnemers met een verzekerde partner daalt de premie met zo'n 4,8%. Voor deelnemers zonder verzekerde partner met zo'n 5,8%.

De premie van de opting-out regeling is per 1 januari 2018 gestegen. Voor deelnemers met een verzekerde partner bedraagt die stijging ongeveer 1,1%. Voor deelnemers zonder verzekerde partner zo'n 1,3%.

Om fiscale reden is opbouw opting-in ouderdomspensioen verlaagd met 7%

De premie voor opting-in regeling 2018 is met 4,8% gedaald voor gehuwden en 5,8% voor ongehuwden

De premie voor de opting-out is gestegen (met resp. 1,1% voor gehuwden en 1,3% voor ongehuwden)

Toeslagverlening

SPMS verleent de deelnemers jaarlijks een onvoorwaardelijke toeslag van 3%. Daarnaast kan het bestuur besluiten de deelnemers een extra toeslag te geven. Op basis van de beleidsdekkingsgraad van de peildatum, 30 september 2017, heeft het bestuur besloten om per januari 2018 de toeslag toe te kennen van 3%, omdat de beleidsdekkingsgraad ruim boven de minimaal vereiste dekkingsgraad lag. Er is geen extra toeslag verleend omdat de financiële positie van SPMS dat nog niet toelaat.

Nummer 3!

In 2017 werd bekend dat SPMS de derde plaats behaalde in de First Pensions Top 50 voor relatief rendement (gemiddeld periode 2007 t/m 2016).

- Beleggingsrendement over 10 jaar = **7,9%**;
- Rendement verplichtingen = **8,7%**;
- Relatief rendement = **-0,7%**

Het rendement op de verplichting is de procentuele waardeverandering van de verplichtingen als gevolg van de rente-effecten. Het rendement op de verplichting kan ook gezien worden als het benodigde rendement om het vermogen gelijk te houden met de verplichtingen.

Dilemma: hoe houdt SPMS de premiedekkingsgraad evenwichtig?

De afgelopen jaren heeft SPMS de premie stabiel kunnen houden ondanks de sterk gedaalde rente. De premiedekkingsgraad (PDG) laat zien of de ontvangen premie voldoende is om de jaarlijkse pensioenopbouw te financieren. Als deze onder de 100% ligt, komt een deel van de financiering van het premietekort uit het rendement. Dit zou op termijn de financiële positie van het fonds onder druk kunnen gaan zetten. Een van de oorzaken van het feit dat de premiedekkingsgraad al enige jaren onder de 100% ligt is de langjarige lage rente. Voor een ondergrens van de premiedekkingsgraad is er geen wettelijk minimum voorgeschreven. SPMS wil zorgen dat het pensioen jaarlijks meegroeit met de stijging van de lonen. Deze onvoorwaardelijke toeslagverlening van 3% zit verwerkt in de verschuldigde premies. Veel pensioenfondsen hebben de premiedekkingsgraad verhoogd door de pensioenleeftijd te verhogen naar 68 jaar en de premie gelijk te houden of niet evenredig te verlagen. Bij de pensioenfondsen ABP, PFZW en huisartsen ligt de pensioenleeftijd vanaf 2018 op 68 jaar. SPMS houdt echter vast aan de pensioenleeftijd van 65 jaar.

Stabiele premies en een breed draagvlak zijn onder andere ook relevante aspecten bij de PDG. Het gaat hier om de afweging tussen verschillende belangen. Het bestuur heeft hiervoor alle aspecten die meespelen bekeken.

Welke maatregelen kan SPMS nemen?

- verhoging van de pensioen(reken)leeftijd
- verhoging van de pensioenpremie
- verlaging van de opbouw
- verlaging van de vaste 3%-indexatie

Voor 2018 is het beleid in de visie van het bestuur nog evenwichtig. Gemeten over vijf jaar ligt de PDG boven de 70%, de grens waarbij volgens het bestuur nog sprake is van evenwichtigheid. Het bestuur hoeft nu nog geen maatregel te nemen om de PDG te verbeteren. Het eerstvolgende moment waarop de regeling, eventueel tijdelijk, zal kunnen worden aangepast is 1 januari 2019. Of het noodzakelijk is om in het najaar van 2018 hierover een beslissing te nemen hangt af van de ontwikkeling van de rente. De implementatie van de uitvoering van een gekozen maatregel en de communicatie daarover moet wel tijdig worden opgestart.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

SPMS heeft een helder beleid voor maatschappelijke verantwoord beleggen. De strategie richt zich op het zoeken van de dialoog met ondernemingen waarin wordt belegd (aandelen en bedrijfsobligaties). Hierbij wordt gekeken naar diverse thema's op het gebied van milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur (ESG).

Water, energie en duurzame landbouw

Er bestaat wereldwijd een toenemende druk op beschikbare watervoorraden. Energie- en voedselbedrijven verbruiken steeds meer water als gevolg van de sterke toename van de vraag naar energie en voedsel. Doel van het engagementproject is om bedrijven die actief zijn in kwetsbare watergebieden te bevragen over hun beleid ten aanzien van waterrisico en ze te vragen beleid te maken ten aanzien van watergebruik.

Uitgangspunten hierbij zijn de wereldwijd geaccepteerde standaarden zoals de UN Principles for Responsible Investment (UNPRI) en de UN Global Compact (UNGC). SPMS heeft de uitvoering van het engagement uitbesteed aan BMO. Het bestuur van SPMS heeft de Tabak(syndicatie) uitgesloten als beleggingscategorie.

Engagement

In 2017 stond een aantal belangrijke thema's op het programma:

Verantwoorde marketing en prijsstelling in de farmaceutische sector

Doel van dit project is om ondernemingen in de sector aan te sporen om sterke en duurzame werkwijzen te ontwikkelen voor een verantwoorde prijsstelling, waarbij een afweging plaatsvindt tussen winsttoegmerk enerzijds en legitieme onderzoeks- en ontwikkelingsplannen anderzijds.

Emissiebeheer in de auto-industrie

Doel is om bij de transportsector aan te dringen op een ontwikkeling van een bedrijfsmodel dat leidt tot een transportsector die past bij de internationale afspraken over CO₂-reductie. In 2017 hebben we een aantal diepgaande discussies gevoerd met automobielbedrijven over hun beleid om de emissies in hun huidige vloot te verminderen en hoe ze de grote veranderingen in de sector aanpakken.

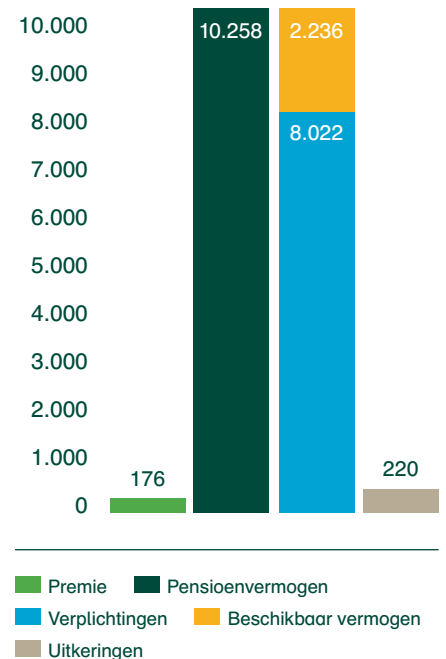
Engagement en stembeleid

Binnen de beleggingsportefeuille van SPMS zijn in 2017 totaal 579 ondernemingen binnen de aandelenportefeuille aangesproken, wat 126 keer resultaat heeft opgeleverd. Binnen de bedrijfsobligatieportefeuille is in 2017 met 152 ondernemingen de dialoog gezocht, wat in 48 gevallen tot positieve verandering heeft geleid.

Een actief stembeleid maakt onlosmakelijk onderdeel uit van de dialoog die met ondernemingen wordt gevoerd. Voorafgaand aan aandeelhoudersvergaderingen wordt proactief met ondernemingen contact gezocht om de verwachtingen te delen en kwesties te adresseren. In het geval van een tegenstem (of bij onthouding) wordt dit veelal na afloop van de aandeelhoudersvergaderingen toegelicht aan de betreffende ondernemingen als dit de dialoog ten goede komt.

In 2017 zijn 41.090 stemmen uitgebracht op 3.878 aandeelhoudersvergaderingen. In 28,5% van de gevallen is er een tegenstem uitgebracht. Deze tegenstem was met name gericht op de rol, samenstelling en werking van het bestuur.

Kerngetallen 2017 in miljoenen Euro's

Meer weten?

Op www.spms.nl vindt u het volledige jaarverslag. Heeft u vragen of opmerkingen? Stuur dan een e-mail naar info@spms.nl of bel 030-6937680.